

ЗАСТОСУВАННЯ ТАКСОНОМІЇ БЛУМА У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ

Т. А. Аношкова

Національний технічний університет України «КПІ ім. Ігоря Сікорського»

Якщо запитати викладача, що саме з його предмету студенти повинні пам'ятати через 10 або 20 років, навряд це буде інформація про те, як брати похідні, будувати графіки чи визначати дієприслівник. Більшість викладачів скажуть, що головне – це досвід, який студенти можуть отримати в результаті проходження курсу. Головне завдання викладачів іноземної не просто навчити говорити мовою, а навчити сприймати інформацію від іноземного носія, аналізувати її, вирішувати комунікативні завдання та ефективно функціонувати у полікультурному середовищі. Все це відноситься до навичок мислення високого рівня, коли учень вміє аналізувати і синтезувати інформацію, робити логічні висновки, будувати докази, критично оцінювати факти, грамотно представляти результати виконаних досліджень. Саме для реалізації таких цілей ми можемо застосовувати таксономію Блума.

Таксономія Блума була розроблена в 1956 році групою психологів на чолі з Бенджаміном Блумом. Вченими була запропонована шестирівнева діаграма, яка представляла загальні способи і правила чіткого формулювання та впорядкування педагогічних цілей [4, с. 8]. Використання впорядкованої системи цілей, на думку Б. Блума, дуже важливе для побудови навчального процесу. Перш за все, це допоможе впорядкувати подальшу роботу, визначивши першочергові цілі та базові завдання. Це допоможе окреслити студентам мету їх спільної роботи та об'єктивно оцінити результати діяльності. Таким чином, шість рівнів таксономії умовно можна поділити на навички низького та високого рівня. До низького рівня мислення можна віднести знання, розуміння та застосування, а до високого, відповідно, аналіз, синтез та оцінювання [1, с. 173]. Завдання викладача полягає в спрямуванні студентів вгору по таксономії для закріплення прогресу.

В 2001 році група когнітивних психологів, педагогів та науковців на чолі з Л. Андерсоном та Д. Кратволом переглянули цю таксономію в своїй книзі «A Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives» [2]. Вони довели, що завдання найвищого рівня мислення не можуть зводитися лише до аналізу або оцінювання. В сучасному світі найголовнішим і найскладнішим завданням є створення нового і оригінального.

Кожна категорія та підкатегорія оновленої піраміди характеризується певними дієсловами. Ці слова описують когнітивні процеси, які допомагають учням розвинути відповідні вміння та застосовувати отримані знання.

Отже, сучасна таксономія Блума має наступні складові [3]:

– Перший рівень – знання, відповідає за відтворення фактів і базових понять. Ключові слова, які допомагають реалізувати відповідні вміння: перелічіть, запам'ятайте, назвіть.

– Другий рівень – розуміння, допомагає пояснити ідеї та поняття. Ключові слова: обговоріть, поясніть, розкажіть.

– Третій рівень – застосування, тобто можливість використання нової інформації. Ключові слова: продемонструйте, застосуйте, проілюструйте, інтерпретуйте і т.д.

– Четвертий рівень – аналіз, дозволяє розбивати інформацію на пов'язані частини та встановлювати зв'язок між ними. Ключові слова: проаналізуйте, обчисліть, категоризуйте, проведіть експеримент, порівняйте, співвіднесіть, перевірте.

– П'ятий рівень – оцінка, вчить обґрунтовувати власне думку, рішення або твердження. Ключові слова: доведіть, поясніть, обґрунтуйте, підсумуйте, оцініть, виберіть, підтвердьте.

– І нарешті останній шостий рівень удосконаленої таксономії Блума – створення. В основі цієї категорії лежить можливість продукування власного та оригінального на базі отриманих знань та навичок, проаналізованої інформації. Ключові слова: створіть, розробіть, сформулюйте, зобразіть.

Створення належить до найвищої форми мислення. Мислення вищого порядку вимагає від людини вміння визначати пріоритети; вміння приймати індивідуальну відповідальність; наявність культури роботи з інформацією; оцінки мисленнєвих процесів [1, с. 173].

Формування навичок, орієнтованих на мислення вищого порядку, можна реалізувати через застосування технології особистісно-орієнтовного навчання; використання різних способів оцінки навчальних досягнень; залучення завдань на класифікацію та систематизацію [2].

Таксономію Блума легко застосувати при підготовці завдань на вивчення іноземної мови. Найлегше розвивати навички низького рівня мислення: вивчити слова, перекласти словосполучення або речення, прочитати та переказати текст, поставити дієслова в правильному часі (на базі вивченого матеріалу). Однак, щоб переконатися, що студент не просто запам'ятає, а й зрозуміє та закріпить в пам'яті інформацію, необхідно розвивати навички високого рівня мислення. Наприклад, проаналізувати ряд текстів з певної тематики, згрупувати їх відповідно до виділених критеріїв, знайти спільне та відмінне, висловити власну думку, аргументуючи її. Щоб досягти найвищого рівня та переконатися, що ключова інформації надовго відкладеться в пам'яті, необхідно заохочувати студентів до створення власних проектів, опитувань, досліджень.

В цілому, таксономія Блума підкреслює необхідність викладача надихати студентів до використання умінь та навичок високого рівня. Таким чином, інформація запам'ятається студентам на довше, в той час, як використання лише основ призведе до того, що вивчене згодом забудеться. Беручи таксономію Блума за основу при навчанні іноземній мові, викладач зможе виховати індивідуумів, здатних критично мислити, оцінювати інформацію та впевнено застосовувати отримані знання в незнайомому культурному середовищі.

Література:

1. Малафіїк І. В. Дидактика. Навчальний посібник / І. В. Малафіїк. – Київ: Кондор, 2009. – 406 с.
2. Anderson L. W. A taxonomy for learning, teaching, and assessing / L. W. Anderson, D. R. Krathwohl. – New York: Longman, 2001. – 336 p.
3. Armstrong P. Bloom's Taxonomy [Електронний ресурс] / Armstrong. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://cft.vanderbilt.edu/guides-subpages/blooms-taxonomy/#2001>.
4. Bloom B. S. Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals / Bloom. – New York: Longman, 1984. – 207 p.